

Uppdragets omfattning

Den gode mannen eller förvaltaren har inte rätt att vidta åtgärder som ligger utanför uppdraget. Inte heller kan arvode utgå för sådana åtgärder. Det är därför viktigt att du som ställföreträdare har klart för dig vad ditt uppdrag omfattar. Dina uppgifter som god man eller förvaltare framgår av domstolens, eller i förekommande fall, överförmyndarens beslut och det registerutdrag du fått.

Det finns tre olika delar i ett uppdrag som en god man eller förvaltare kan ha. Det kan vara alla tre delar i ett och samma uppdrag eller bara en eller två av delarna. Det kan också vara begränsat till att förvalta något specifikt, t. ex en fastighet. De tre olika delarna är;

- att bevaka rätt (rättsliga angelägenheter)
- att förvalta egendom (ekonomiska angelägenheter)
- att sörja för person (personliga angelägenheter)

En god mans eller en förvaltares uppgifter är helt beroende av förhållandena i det enskilda fallet. En allmän riktlinje är att du som ställföreträdare omsorgsfullt ska fullgöra dina skyldigheter och alltid handla på det sätt som är bäst för huvudmannen. Det kan ibland vara svårt att skilja på de olika uppgifterna bevaka rätt, förvalta egendom och sörja för person. Nedan ges exempel på olika aktiviteter som hör till respektive uppgift.

Bevaka rätt

Att bevaka rätt är ett juridiskt uppdrag. Det innebär att den gode mannen/ förvaltaren ser till att huvudmannen (den enskilde) får det skydd och de rättigheter som hon eller han ska ha. Det kan gälla att överklaga myndighetsbeslut, ansöka om bostadstillägg, LSS-insatser, skuld-sanering, bevaka rätt i dödsbo eller försäljning av bostad.

Förvalta egendom

Att förvalta egendom betyder att sköta huvudmannens ekonomi, ta hand om pension och bidrag, betala räkningar, lämna fickpengar, förvalta kapital, värdehandlingar, fastigheter med mera.

Grundläggande för förvaltningen är att huvudmannens medel i skälig omfattning ska användas för huvudmannens uppehälle, utbildning och nytta i övrigt. Tillgångar skall placeras så att det finns tillräcklig trygghet och ger en skälig avkastning. Det är också viktigt att tillgångarna inte sammanblandas med andra tillgångar som god man eller förvaltare annars förvaltar.

När det gäller fickpengar och andra inköp är det viktigt att du talar med personalen på eventuellt särskilt boende så att de vet vilket ekonomiskt utrymme som finns för huvudmannen. Det är din skyldighet som ställföreträdare att se till att det finns pengar till fasta utgifter. Betalas huvudmannens räkningar över post- eller bankgiro måste det göras i huvudmannens namn. Den som är ställföreträdare får inte använda sina egna giron vid betalning av huvudmannens utgifter.

Gode män och förvaltare skall även fortlöpande föra räkenskaper över sin förvaltning och göra anteckningar om sina åtgärder i övrigt.

Sörja för person

Att **sörja för person** innebär att gode mannen eller förvaltaren skall verka för den enskildes personliga angelägenheter. Ställföreträdaren (god man eller förvaltare) utgör det nav kring vilket den enskildes personliga angelägenheter samordnas. Uppdraget innebär att se till att den enskilde har en god och trygg tillvaro med livskvalitet. Det är däremot inte gode mannens eller förvaltarens uppgift att sköta den enskildes dagliga omvårdnad och tillsyn och inte heller att agera som ett socialt stöd. Med andra ord ingår det inte i ställföreträdarens uppdrag att göra vardagliga inköp, utföra rent praktiska sysslor eller besöka huvudmannen enbart i syfte att vara sällskap.

Några viktiga saker för en ställföreträdare att göra i sitt uppdrag med att sörja för person är att med huvudmannen, anhöriga och dem som har omedelbar insyn över huvudmannens boende och omvårdnad för att orientera sig om de insatser som den enskilde behöver. Ställföreträdaren ska regelbundet hålla sig informerad om huvudmannens boendeförhållanden, materiella behov, hälso- och sjukvårdssituation, anspråk på omsorg och hjälpmedel med mera. Det är också viktigt att bevaka huvudmannens personliga intressen i fråga om daglig verksamhet, fritid och sociala kontakter.

Ställföreträdaren bör beakta att sociala behov kan täckas genom socialtjänstens försorg (t.ex. kontaktperson, personlig assistent och ledsagarservice), frivilligorganisationer eller på andra sätt. Uppdraget kräver att ställföreträdaren aktivt ser till att kontakter kommer till stånd och upprätthålls. Med viss regelbundenhet bör den gode mannen eller förvaltaren besöka huvudmannen för att kunna bedöma dennes situation. I uppdraget bör ställföreträdaren vägledas av att huvudmannen kan ha anhöriga eller vänner som kan fylla sociala funktioner. Den gode mannen eller förvaltaren bör givetvis verka för att sådana relationer behålls och utvecklas.